

Ruralni razvoj EU nakon 2013. Vodič kroz prijedloge Europske komisije

Izvornu publikaciju na engleskom jeziku pod nazivom

“A short guide to the European Commission’s proposals for EU rural development after 2013” objavila je Glavna uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj (Directorate-General Agriculture and Rural Development)

© European Union, 2011

No de catalogue : K3-32-11-982-HR-C

ISBN : 978-92-79-22814-8

DOI : 10.2762/35215

Izvorna publikacija dostupna je na web-stranici Europske mreže za ruralni razvoj (ENRD)

http://enrd.ec.europa.eu/app_templates/filedownload.cfm?id=FE667808-ABC1-3562-FEDB-2A3F7DB09295

Usporedni popis kratica

Europska mreža za ruralni razvoj	EMRR	European Network for Rural Development	ENRD
Europski fond za garancije u poljoprivredi	EFGP	European Agricultural Guarantee Fund	EAGF
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo	EFPM	European Maritime and Fisheries Fund	EMFF
Europski fond za regionalni razvoj	EFRR	European Fund for Regional Development	EFRD
Europsko inovacijsko partnerstvo	EIO	European Innovation Partnership	EIP
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj	EPFRR	European Agricultural Fund for Rural Development	EAFRD
Europski socijalni fond	ESF	European Social Fund	ESF
Informacijske i komunikacijske tehnologije	IKT	Information and Communication Technology	ICT
Kohezijski fond	KF	Cohesion Fund	CF
Lokalna akcijska grupa	LAG	Local Action Group	LAG
Lokalne razvojne strategije	LRS	Local Development Strategies	LDS
Nacionalna ruralna mreža	NRM	National Rural Network	NRN
Partnerski ugovori	PU	Partnership Contracts	PCs
Program ruralnog razvoja	PRR	Rural Development Programme	RDP
Zajednički okvir za praćenje i evaluaciju	ZOPE	Common Monitoring and Evaluation Framework	CMEF
Zajednički strateški okvir	ZSO	Common Strategic Framework	CSF

Novosti

...iz prijedloga Komisije o potporama za ruralni razvoj nakon 2013. godine u okviru Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR)

- **Bolja koordinacija između fondova obuhvaćenih Zajedničkim strateškim okvirom (ZSF)**, u službi ciljeva strategije *Europa 2020*. kroz:
 - » ZSO za navedene EU-fondove koji olakšava koordinaciju na razini EU,
 - » zajedničku uredbu o fondovima ZSO koja usklađuje određena pravila i odredbe, te
 - » partnerske ugovore (PU) koji olakšavaju koordinaciju na nacionalnoj razini.
- **Novi okvir** za neometano i učinkovito provođenje svih programa ruralnog razvoja koji uključuje:
 - » unaprijed postavljene "ex ante" uvjete koje je potrebno ispuniti radi učinkovite uporabe potpora EU
 - » odredbe o pričuvu u okviru svakog programa, za nagrađivanje značajnog napretka s obzirom na zacrtane ciljeve.
- **Unaprijeđeno strateško planiranje kroz:**
 - » brojčano određene ciljeve vezane uz jasno utvrđene prioritete EU u području ruralnog razvoja i s obzirom na ciljeve strategije *Europa 2020*. te
 - » uspostavljanje fleksibilnijeg odnosa između mjera, kombinacije mjera i ciljeva/prioriteta.
- Mogućnost oblikovanja **tematskih potprograma** za potrebe posebnih područja (npr. planinskih) ili skupina (npr. mladih poljoprivrednika) u okviru nacionalnog ili regionalnog programa.
- **Pojednostavljeni izbor mjera** bolje dostupnosti, opsega i uvjeta koji nudi više mogućnosti u područjima kao što su prijenos znanja, upravljanje rizicima i različiti oblici suradnje (npr. u poslovnom smislu ili s obzirom na zaštitu okoliša).
- **Veći potencijal za lokalni razvoj** pomoću "paketa za početnike" za program Leader, novih mogućnosti istovremenog korištenja različitih izvora financiranja za postizanje integrirane strategije lokalnog razvoja i izravnog jačanja kapaciteta.
- Podrška **Europskom inovacijskom partnerstvu (EIP) za produktivnost i održivost u poljoprivredi**, za bolje povezivanje naprednih istraživanja i poljoprivredne prakse, s ciljem jačanja i povećanja održivosti poljoprivrede.
- **Pojačan pristup umrežavanja** koji uključuje Europsku mrežu za ruralni razvoj i dvije specijalizirane mreže (Mreža evaluacijskih stručnjaka i nova Europska mreža za inovacijska partnerstva).

Ovo izdanje predstavlja kratki vodič kroz prijedloge Europske komisije za politiku ruralnog razvoja EU u razdoblju 2014.-2020.

© European Union, 2011.

Reprodukcija se odobrava uz navođenje izvora.

Sadržaj ove publikacije ne izražava nužno stavove institucija Europske unije.

Foto: © European Union, Tim Hudson

Sadržaj

Prilagodljiva politika ruralnog razvoja EU	4	
Pravilno određivanje prioriteta	6	
Ostvarenje prioriteta: opći pristup	10	
Posebna pozornost posebnim slučajevima	16	
Ostati u vodstvu	18	
Jačanje umrežavanja i poticanja inovacija	20	
Prilog: Zakonski prijedlozi o EPFRR-u za razdoblje 2014.-2020.	22	

Prilagodljiva politika ruralnog razvoja EU

Tijekom godina, ciljevi Zajedničke poljoprivredne politike EU (ZPP) zadržali su stabilnu jezgru temeljenu na ugovorima EU, no tumačeni su tako da neprestano odražavaju promjene okolnosti i potreba društva, a k tomu su uzastopne reforme uvele promjene i u korištenju samih instrumenata. Isprva su sastavnice politike ruralnog razvoja bile ugrađene u ZPP. Odvojena i posebna politika ruralnog razvoja EU počela se provoditi 2000. godine, kada je ZPP reorganizirana u dva stupa.

Prvi stup ZPP-a obuhvaća izravna plaćanja i tržišne mjere, a drugi višegodišnje mjere ruralnog razvoja. Dva navedena stupa međusobno se nadopunjuju i politika ruralnog razvoja EU provodi se upravo u tom okviru .

Napredak politike ruralnog razvoja od samog se početka kretao u smjeru širenja njenog opsega i općenitog prilagođavanja kako bi odražavala prioritete EU. Naglašeno poticanje ulaganja u postizanje uspješnosti, omogućilo je mnogim poljoprivrednicima svladavanje novih postupaka, moderniziranje opreme i objekata te provedbu temeljnog restrukturiranja čime je ostvarena njihova veća konkurentnost.

K tomu su utvrđene odredbe od važnosti za dobrobit okoliša koje prije svega pomažu u preokretu s obzirom na pitanje bioraznolikosti, emisije stakleničkih plinova, kvalitete tla i vode te očuvanja krajolika. Politika ruralnog razvoja također odgovara na potrebu podržavanja različitih oblika zapošljavanja i pružanja temeljnih usluga u ruralnim područjima, što olakšava promicanje kvalitete života kao važnog čimbenika u održavanju blagostanja ruralnih zajednica.

Veliko područje koje obuhvaća politika ruralnog razvoja stvara niz društveno-gospodarskih i okolišnih koristi.

Navedeni pozitivni učinci politike mijenjaju europski ruralni prostor no i dalje su prisutni veliki razvojni izazovi. Budući da bi ruralna Europa u potpunosti trebala sudjelovati u "pametnom", "održivom" i "uključivom" rastu kojeg zagovara strategija EU *Europa 2020*,¹ navedeno je pitanje potrebno sustavno rješavati.

Jedan od glavnih izazova odnosi se na poljoprivredni sektor u EU, koji je neprestano pod iznimnim pritiskom. Stoga pitanja vezana uz prijetnje, kao što je primjerice nestabilnost cijena, zahtijevaju jasan odgovor kako bi poljoprivreda EU zadržala konkurentnost na svjetskim tržištima te kako bi nastavila predstavljati jedan od glavnih oslonaca za dugoročnu stabilnost prehrambenog sektora u EU.

Nadalje, premda je jačanje negativnih učinaka na okoliš u mnogo slučajeva usporeno, preokret još uvijek nije postignut. Stoga su i dalje potrebni značajni resursi za osiguravanje zdrave ekološke dimenzije gospodarskog rasta u ruralnim područjima. Moramo se još bolje brinuti o našoj prirodnoj baštini i boriti se protiv klimatskih promjena i njihovih učinaka.

Konačno, već postignuti napredak u određivanju bitnih uvjeta za uspješan život u ruralnom prostoru mora se održavati. Širenje širokopojsnog pristupa internetu i uspostava osnovnih socijalnih službi samo su dva primjera mnogobrojnih zadataka koje treba ispuniti kako bi prioritetne skupine poput mladih, obitelji i poduzeća dobile održivu i privlačnu alternativu životu u gradovima.

Privlačan i ugodan prostor za život, rad i odmor značajan je potencijal ruralne Europe.

Prijedlozi u okviru nove politike

S obzirom na još uvijek prisutne potrebe, izazove i prilike u ruralnim sredinama država članica, Europska komisija je osmislila prijedloge za provedbu politike ruralnog razvoja za razdoblje od 2014.-2020. Proces razvijanja takve nove politike ruralnog razvoja EU podržan je u okviru velike javne rasprave o budućnosti ZPP-a.

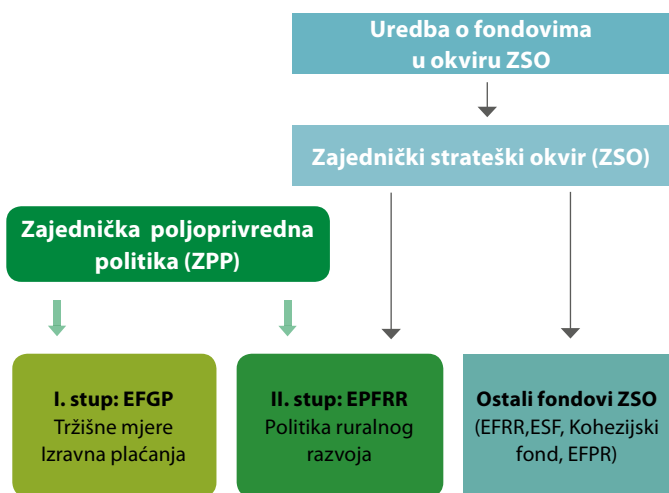
Novi prijedlozi za reforme u okviru ZPP-a nakon 2013. godine potom su objavljeni u listopadu 2011. i uključuju [nacrt uredbe](#)² o potporama za ruralni razvoj u okviru EPFRR-a. Navedeni su prijedlozi izrađeni temeljem ZPP-a s obzirom na politiku ruralnog razvoja i usko su povezani sa strategijom rasta *Europa 2020*.

Kako bi se povećala usredotočenost na ciljeve strategije *Europa 2020*., predviđena je veća integracija EU politika u ruralnim područjima. Novim sporazumima uskladit će se uloga politike ruralnog razvoja s drugim financijskim instrumentima EU, kako bi se postigle učinkovitost i sinergija cjelokupnog političkog okvira EU.

Slika 1. prikazuje poveznice između stupova ZPP-a i drugih fondova EU. Daljnje informacije o novom zakonodavnom okviru nalaze se u sljedećem odjeljku, a u prilogu ove publikacije izložen je i sažetak novih zakonskih prijedloga koji će se primjenjivati na EPFRR tijekom planskog razdoblja 2014.-2020.

U [višegodišnjem financijskom okviru](#) EU³ za razdoblje 2014.-2020. navodi se da bi se financiranje politike ruralnog razvoja trebalo zadržati na trenutnoj razini, tj. na 14,6 milijardi eura godišnje tijekom cijelog programskog razdoblja 2014.-2020. Budućim financiranjem omogućit će se nastavak politike ruralnog razvoja na način koji uključuje mogućnost prilagođavanja promijenjenim okolnostima.

Slika 1. prikazuje politike ruralnog razvoja EU⁴

U svom priopćenju *"ZPP ususret 2020."* Europska komisija predstavila je tri osnovne političke opcije za budućnost ZPP-a. Uslijedila je provedba nekoliko usporednih analiza navedenih opcija s ciljem informiranja sudionika u procesu razvoja politike, a nakon toga i konzultacije s dionicima i drugim institucijama.

2 http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/com627/627_en.pdf

3 http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/fin_fw1420/fin_fw1420_en.cfm

4 Fondovi EU prikazani na slici 1. uključuju: Europski fond za garancije u poljoprivredi (EFGP), Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski socijalni fond (ESF), Kohezijski fond (KF) i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)

Pravilno određivanje prioriteta

Politika ruralnog razvoja mora imati jasnu misiju kako bi se za novac poreznih obveznika EU isporučile odgovarajuće vrijednosti. Takva misija stoga mora biti u cijelosti usuglašena s ciljevima ZPP-a te strategijom *Europa 2020.* koja objašnjava zašto i na koji način bi budući ekonomski rast u EU trebao biti „pametan“ (utemeljen na znanju i inovacijama), održiv (u skladu s dugoročnim potrebama svijeta) i uključiv (koristan cjelokupnom društvu). *Europa 2020.* također ponovno potvrđuje ciljeve na koje se EU već obvezala, kao što su smanjenje ukupne emisije stakleničkih plinova za najmanje 20% do 2020. u odnosu na razinu iz 1990.

U skladu sa strategijom *Europa 2020.* te ukupnim ciljevima ZPP-a, glavna misija politike ruralnog razvoja EU u razdoblju 2014.-2020. može se definirati kroz tri dugoročna strateška cilja koji trebaju pridonijeti:

- konkurentnosti poljoprivrede;
- održivom upravljanju prirodnim resursima i klimatskim mjerama;
- prostorno uravnoteženom razvoju ruralnih područja.

Inovativna tehnološka dostignuća seoskim gospodarstvima mogu olakšati konkuriranje i nošenje s izazovima zaštite okoliša.

Navedeni ciljevi slični su onima koji su oblikovali postojeću politiku ruralnog razvoja. Za potrebe upravljanja provedbom politike ruralnog razvoja kroz programe ruralnog razvoja (PRR) nakon 2013. godine, prethodno opisane okvirne dugoročne ciljeve zovemo „prioritetima PRR-a“. Prioritetima PRR-a odgovaraju određena „područja djelovanja“.

Prioriteti PRR-a i područja djelovanja bit će osnova za pružanje potpora EPFRR-a ruralnim područjima EU. Također će se koristiti za postavljanje brojčano određenih ciljeva PRR-a koje će definirati Komisija i upravljačko tijelo pojedinog PRR-a.

Važno je napomenuti da se teme kao što su „poticanje inovacija“, „doprinos ublažavanju i prilagodbi utjecaju klimatskih promjena“ te „briga o okolišu“ smatraju zajedničkim ciljevima za sve prioritete i područja djelovanja PRR-a. To znači da, premda navedene zajedničke teme mogu biti posebno čvrsto vezane uz određene prioritete PRR-a, svaka od njih mora biti primjereno obrađena u svim aspektima PRR-a za razdoblje 2014.-2020.

Tablica 1. daje pregled predloženih novih prioriteta politike ruralnog razvoja i povezanih područja djelovanja. Kratko obrazloženje pojašnjava zašto su bitni pojedini aspekti ove politike. Svi predloženi prioriteti i područja djelovanja EPFRR-a pomno će se koordinirati s drugim fondovima EU za potporu ruralnim područjima.

Europska poljoprivreda treba biti jedan od pokretača strategije *Europa 2020.*

Prijedlog prioriteta i područja djelovanja PRR-a u razdoblju 2014.-2020.

Prioritet PRR-a: Poticanje prijenosa znanja u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima

Područja djelovanja:

- poticanje inovacija i osnove znanja u ruralnim područjima,
- jačanje poveznica između istraživanja i inovacija u poljoprivredi i šumarstvu,
- poticanje cijeloživotnog učenja i strukovnog obrazovanja u poljoprivredi i šumarstvu.

Zašto?

Znanje, vještine i inovacije temelj su održivog razvoja. Ruralnim područjima često je potrebno pružiti potporu u tom smislu (na primjer, samo 20% poljoprivrednika EU ima formalnu poljoprivrednu izobrazbu), a potrebno je i smanjiti jaz između istraživača i poljoprivrednika ili šumara.

7

Prioritet PRR-a: Jačanje konkurentnosti svih oblika poljoprivrede i jačanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava.

Područja djelovanja:

- olakšavanje restrukturiranja poljoprivrednih gospodarstava suočenih s velikim strukturnim poteškoćama (prvenstveno onih s niskim udjelom tržišnog sudjelovanja, onih koja su tržišno orijentirana i aktivna u posebnim sektorima te onih kojima je potrebna diversifikacija u okviru poljoprivrede)
- osiguravanje uravnotežene dobne strukture u poljoprivrednom sektoru.

Zašto?

Različite sile ugrožavaju prihode poljoprivrednika. To znači da oni, bez obzira na različite modele poljoprivredne proizvodnje, i dalje trebaju raditi na svojoj konkurentnosti. U nekim slučajevima potrebno je daljnje restrukturiranje. S obzirom da je samo šest posto upravitelja poljoprivrednih gospodarstava mlađe od 35 godina, potrebno je više poticati mlade ljude da svoju energiju i ideje prenose u sektor poljoprivrede.

Prioritet PRR-a: Promicanje organizacije prehrambenih lanaca i upravljanja rizicima u poljoprivredi.

Područja djelovanja:

- bolje uključivanje primarnih proizvođača u prehrambeni lanac kroz sheme poticanja kvalitete, promicanje na lokalnim tržištima i kratke prehrambene lance, proizvođačke skupine i međugranske organizacije.
- podrška u upravljanju rizicima na poljoprivrednim gospodarstvima.

Zašto?

Položaj poljoprivrednika u prehrambenom opskrbnom lancu može biti relativno slab, no oni mogu ostvariti prednosti boljom zajedničkom organizacijom koja vodi k većim prihodima. Jedan od načina na koji to mogu ostvariti je putem lokalnih tržišta i kratkih prehrambenih lanaca. Alati za upravljanje rizicima potrebni su kako bi poljoprivrednicima olakšali borbu s neizvjesnostima s obzirom na vremenske uvjete, bolesti životinja i nestabilnost tržišta.

Prioritet PRR-a: Obnova, očuvanje i unapređenje ekosustava ovisnih o poljoprivredi i šumarstvu.

Područja djelovanja:

- obnova i očuvanje bioraznolikosti (uključujući područja obuhvaćena mrežom Natura 2000 i poljoprivredna područja visoke prirodne vrijednosti) te stanja europskih krajolika,
- unapređenje vodnog gospodarstva,
- unapređenje upravljanja zemljištem.

Zašto?

Pritisci na okoliš i nadalje su vrlo naglašeni. Na primjer, za samo 17% staništa EU i 11% ekosustava smatra se da su u „povoljnom” stanju, višak hranjivih tvari i dalje je prisutan u nekim vodnim cjelinama (iako je kod nekih drugih primjetan i napredak), a 45% zemljišta EU suočen je s problemom loše kvalitete. Potrebno je nositi se s navedenim poteškoćama te ojačati povoljne učinke poljoprivrede i šumarstva na okoliš.

Prioritet PRR-a: Promicanje učinkovitog korištenja resursa i podrška prijelazu na gospodarstvo s niskom emisijom ugljikovog dioksida, otpornom na klimatske utjecaje u poljoprivredi, prehrambenom i šumarskom sektoru.

Područja djelovanja:

- povećanje učinkovitosti u uporabi vode u poljoprivredi,
- povećanje učinkovitosti u uporabi energije u poljoprivredi i preradi hrane,
- olakšavanje dobave i uporabe obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada, ostataka i drugih neprehrambenih sirovina u bio-gospodarstvu,
- smanjenje emisija dušikovog oksida i metana u poljoprivredi,
- poticanje izdvajanja i skladištenja ugljika u poljoprivredi i šumarstvu.

Zašto?

U svim sektorima gospodarstva „pametan“ i „održiv“ razvoj podrazumijeva brigu o rijetkim resursima. Poljoprivreda mora učinkovitije koristiti energiju i vodu (na poljoprivredna gospodarstva otpada oko 24% ukupno crpljene vode u EU) uz istovremeno smanjenje emisije stakleničkih plinova te izdvajanje i skladištenje ugljika. Poljoprivreda i drugi ruralni sektori mogu osigurati osnovne sirovine za potrebe bio-gospodarstva.

Prioritet PRR-a: Promicanje društvene uključenosti, smanjenja siromaštva i gospodarskog razvoja u ruralnim područjima

Područja djelovanja:

- olakšavanje diversifikacije, stvaranje novih malih poduzeća i radnih mjesta,
- promicanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima,
- jačanje dostupnosti te uporabe i kvalitete informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) u ruralnim područjima.

Zašto?

Oko 14% populacije u pretežno ruralnim regijama EU bilježi stope zaposlenosti niže od polovice prosjeka EU, a ima i područja s niskim BDP-om po stanovniku. Puno se može učiniti kako bi se potaknulo stvaranje šireg spektra kvalitetnijih radnih mjesta i podigla razina ukupnog lokalnog razvoja, uključujući i korištenje IKT-a.

Ostvarenje prioriteta: opći pristup

Pravilno određivanje prioriteta osigurava dobru početnu poziciju, ali ne i mnogo više od toga. Kako bi se ostvarila obećanja te postigla odgovarajuća vrijednost za uloženi novac, struktura i temeljni pristup politike ruralnog razvoja moraju biti jači nego ikad prije.

Dio recepta za učinkovito ostvarenje rezultata odnosi se na koordinaciju s drugim politikama EU. Stoga politika ruralnog razvoja mora biti na istoj razini s drugim politikama EU ako se žele ostvariti ciljevi strategije *Europa 2020*. Novi pravni mehanizam, nazvan Zajednički strateški okvir (ZSO), predložen je kako bi omogućio upravo takvu koordinaciju.

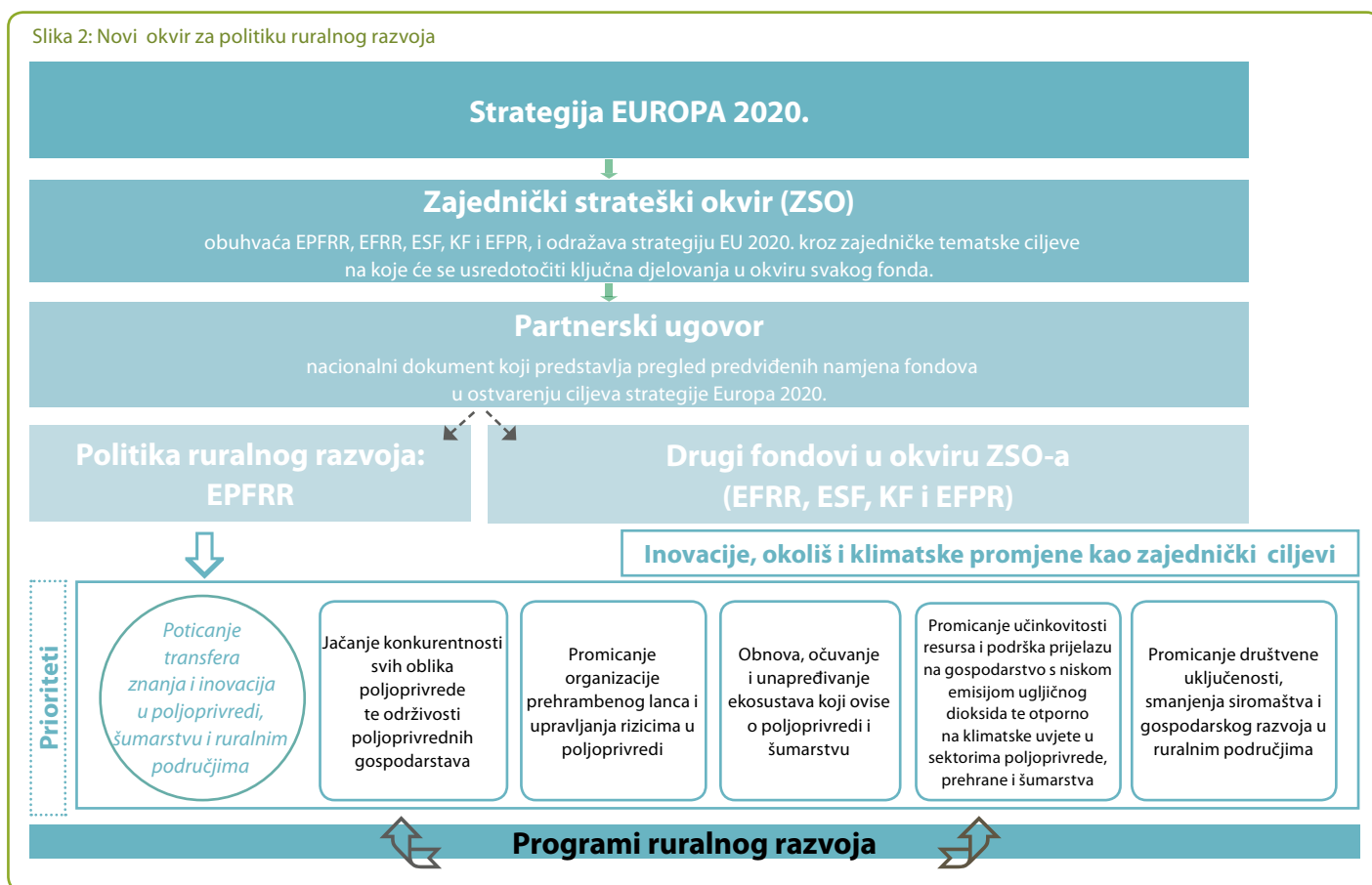
Koordinacija politika na razini EU

Potpora ruralnim područjima dolazi iz nekoliko fondova EU: Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF), Kohezijskog fonda (KF) i Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR).

jednog zakonskog akta, usklađujući i pojednostavljujući pravila kada je to moguće i primjereno. Takav objedinjeni propis bit će temelj za druge ugovorne instrumente osmišljene kako bi se unaprijedila koordinacija politika (prikazano na slici u nastavku).

Potrebno je stoga utvrditi zajedničke značajke navedenih fondova te donijeti propise koji se na njih odnose u okviru

Slika 2: Novi okvir za politiku ruralnog razvoja

Urbana područja važna su tržišta i uslužni centri za poljoprivredna gospodarstva, a europsko selo privlačno je gradskom stanovništvu.

Politika ruralnog razvoja ipak će zadržati i svoj posebni identitet. Posebni aspekti provedbe ove politike bit će obuhvaćeni zasebnom uredbom o politici ruralnog razvoja, a opće financijske i upravljačke odredbe drugom uredbom koja se primjenjuje na cjelokupni ZPP.

Jedan od temeljnih alata kojima će se nakon 2013. olakšati zajedničko funkcioniranje financijskih instrumenata EU bit će ZSO, koji obuhvaća EPFRR, EFRR, ESF, KF i EFPR. Glavna uloga ZSO-a bit će omogućavanje međusobnog nadopunjavanja navedenih fondova. Njime će se poglavito pojasniti načini njihovog međudjelovanja u službi prioriteta strategije *Europe 2020.*, definiranih kao „pametan, održiv i uključiv rast” te razrađeni kroz iscrpnije tematske ciljeve i prioritete.

Sustavi ZSO-a također će ojačati mogućnosti „teritorijalne” (međusektorske) suradnje između fondova, što će biti korisno za razvojna pitanja kao što je jačanje veza između ruralnih i urbanih područja.

Važno je napomenuti da će ZSO biti dovoljno iscrpan da omogući istinsko unapređenje koordinacije između fondova, ali i dovoljno prilagodljiv za omogućavanje ispunjavanja pojedinačne misije svake od politika. Zamijenit će Strateške smjernice EU koje se trenutno primjenjuju na politiku ruralnog razvoja.

Partnerski ugovori formalizirat će koordinacijske pristupe među politikama na nacionalnoj razini. Partnerski ugovori bit

će dodatna poveznica kada je riječ o izazovima na razini EU s jedne strane te onima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini s druge strane. Kada je riječ o politici ruralnog razvoja, spomenuti partnerski ugovori zamijenit će aktualne nacionalne strateške planove.

Partnerski ugovori dogovorom će se definirati za svaku od država članica te uključiti one fondove EU koji su obuhvaćeni ZSO-om. Sadržaj ugovora predviđet će način na koji države članice zajedno koriste i koordiniraju fondove ZSO s ciljem ispunjavanja ciljeva strategije *Europa 2020.* (u koordinaciji s Nacionalnim programom reformi države članice).

Partnerski ugovori stoga će pojedinoj državi članici omogućiti sveobuhvatno sagledavanje glavnih značajki svih programa EU za tu državu koje pokriva ZSO, uključujući indikativne financijske alokacije i glavne rezultate koji se očekuju za svaki pojedini fond EU. Ipak, određeni broj važnih procesa bit će prepušten zasebnim programima (npr. definiranje obvezujućih brojčano određenih ciljeva kako je navedeno u nastavku).

Novi pristup kroz ZSO važan je korak naprijed za koordinaciju fondova EU u ruralnim područjima.

Prijedlozi za provedbu PRR-a

PRR-i su se u prošlosti pokazali korisnima te će slični programi i dalje biti glavna okosnica provedbe politike ruralnog razvoja. Na sadržaj PRR-a utjecat će i ZSO i partnerski ugovori. Kao i u ovom razdoblju, nekim PRR-ima obuhvatit će se cijele države, dok će se drugi odnositi na pojedinu regiju.

Najvažnije sastavnice u oblikovanju PRR-a su sljedeće:

- provedba analize snaga, slabosti, prilika i prijetnji (SWOT) s obzirom na područje obuhvaćeno programom,
- postavljanje brojčano određenih ciljeva s obzirom na nove prioritete PRR-a i njihova područja djelovanja, koristeći dosljedne ciljne pokazatelje sadržane u Zajedničkom okviru za praćenje i evaluaciju (ZOPE).

Pokazatelji PRR-a moraju uvrstiti ono što je naučeno iskustvom u primjeni 2. stupa ZPP-a. Pokazatelji i polazni podaci trebaju biti točni i dovoljno obuhvatni kako bi se iz njih mogla dobiti smisljena predodžba o ruralnom razvoju, ali i dovoljno specifični da se može jasno izmjeriti doprinos djelovanja u okviru PRR-a u odnosu na veliku skupinu vanjskih čimbenika,

- za svaki prioritet, objašnjenje modaliteta koji omogućuje uzimanje u obzir zajedničkih tema inovacije, okoliša, ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama, i
- odabir kombinacije mjera koja će se primjenjivati na prioritete i zajedničke teme kako bi se ostvarili pojedinačni zacrtani ciljevi.

Mjere PRR-a

Kao i ranije, mjere koje se odnose na primjenu PRR-a određene su zakonodavstvom EU. Treba naglasiti da se nove mjere s obzirom na PRR definiraju uglavnom prema vrstama potpore i korisnicima, a manje prema prioritetima (npr. potpora za ulaganje ili potpora lokalnim plaćanjima, poljoprivredni korisnici ili drugi poslovni korisnici itd.).

Prijedlozi Komisije za mjere politike ruralnog razvoja u razdoblju nakon 2013. promišljeno nadograđuju stara i uvode nova rješenja. Mjere koje su se potvrdile kao uspješne u trenutnom razdoblju preuzimaju se i ažuriraju kako bi bile učinkovitije te još bolje odražavale prioritete politike ruralnog razvoja, kao i zajedničke teme inovacija, klimatskih promjena i brige o okolišu. Na popisu se također pojavljuju i neke potpuno nove mjere.

Broj mjera za PRR-e u razdoblju 2014.-2020. manji je od onog u aktualnom popisu mjera za razdoblje 2007.-2013, no to ne znači da su manje sadržajne.

U mnogim slučajevima mjere koje se primjenjuju u aktualnom programskom razdoblju spojene su kako bi države članice mogle odabrati način provedbe prilagođen njihovim potrebama. Takav novi popis mjera nudi postojanu paletu instrumenata za rješavanje različitih problema u ruralnim područjima.

Slika 3. daje pregled predloženih mjera politike ruralnog razvoja. Naznačeno je i koje su mjere posebno bitne s obzirom na pojedinačne prioritete EU u području ruralnog razvoja. Međutim, potrebno je jasno naglasiti da nijedna mjera nije „prioritetno isključiva“. Države članice i regije odlučivat će o tome koje mjere koristiti u odnosu na određeni prioritet. Kod nekih se mjera jasno prepoznaje primjenjivost na više prioriteta EU. Opisi predloženih novih mjera u okviru EPFRR-a mogu se naći na internetskim stranicama Europske mreže za ruralni razvoj (EMRR): http://enrd.ec.europa.eu/en/home-page_en.cfm

© Tim Hudson

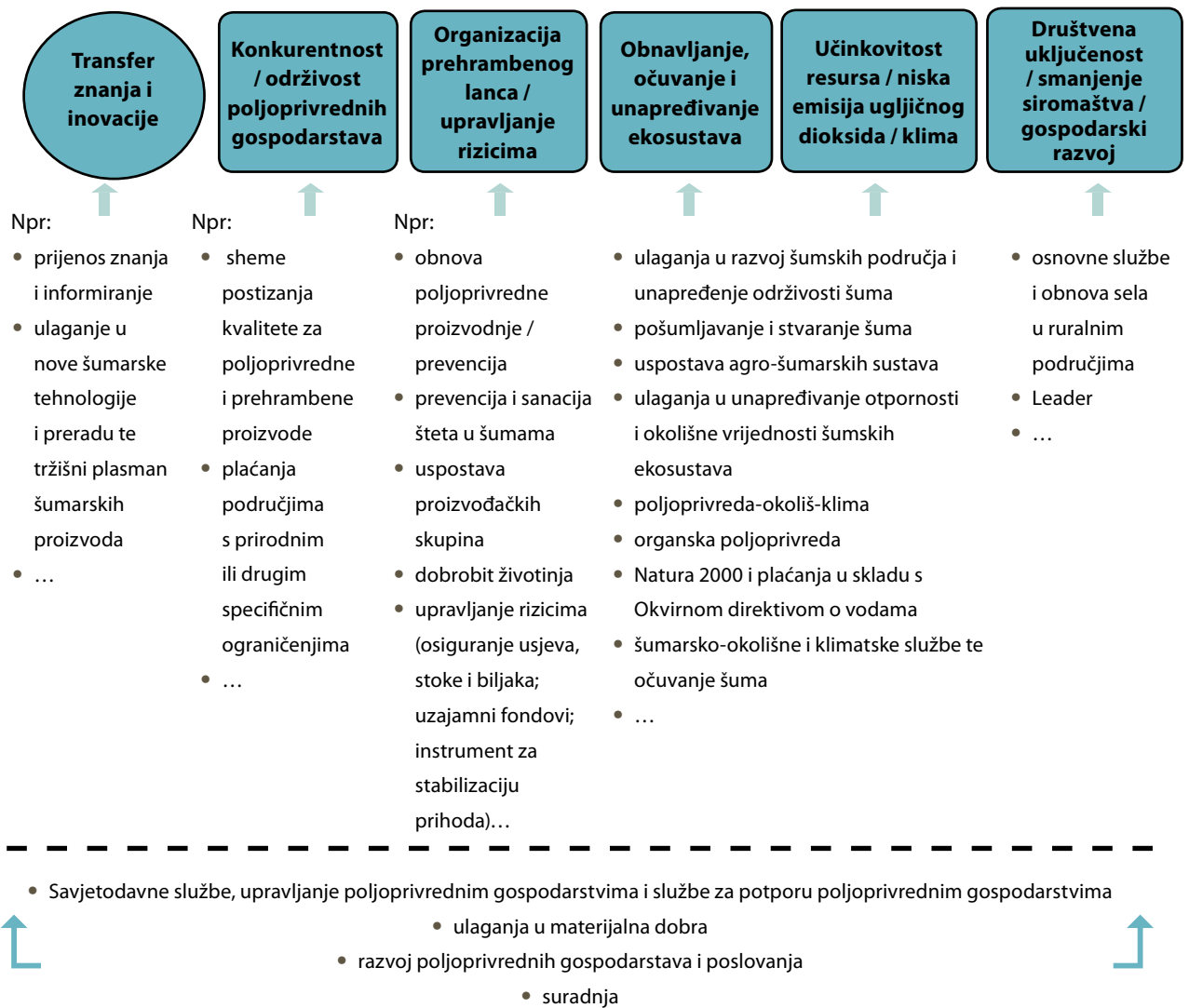
Znatno jači naglasak stavit će se na potrebu kombinirane primjene novih mjera. Jasno je da se mnogi ili čak većina prioriteta i zacrtanih ciljeva ne može ostvariti primjenom samo jedne mjere. Stoga bi države članice i regije u budućnosti trebale utvrditi jasnu logiku djelovanja koja će pokazati kako će mjere zajednički funkcionirati.

Sustav programiranja u obzir treba uzeti činjenicu da određena mjera može istovremeno doprinosti većem broju

Kombinacijom mjera u okviru EPFRR-a može se promicati povećanje proizvodnje i bolja kvaliteta poljoprivrednih proizvoda za građane EU.

prioriteta. Među inovacijama sljedeće generacije PRR-a nalazi se i mogućnost oblikovanja potprograma koji bi se primjenjivali na posebne skupine, područja ili ciljeve (na str. 17 iscrpnije su opisani potprogramski prijedlozi).

Slika 3: Indikativni popis mjera s prikazom njihove važnosti u odnosu na prioritete politike ruralnog razvoja

Nagrađivanje uspješnosti

Opći ciljevi za svaki PRR izražavat će ciljeve tog programa tijekom cijelog njegovog provedbenog razdoblja. Mogu se odrediti i mjerila (međuciljevi) tijekom provedbe kako bi se provjerilo odvijaju li se aktivnosti u pravom smjeru i odgovarajućom brzinom.

Stoga će se u sklopu novog izvedbenog okvira dogovoriti formalna mjerila za sve PRR-e u odnosu na neke od općih ciljeva o kojima su se sporazumjele Komisija i država članica. Ako se ne ostvare zacrtana mjerila, Komisija će davati preporuke za poboljšanje stanja.

Za ostvarena mjerila mogu se kasnije odobriti daljnje alokacije sredstava EPFRR-a iz takozvane „proračunske pričuve“ za ruralni razvoj države članice koja je namijenjena poticanju uspješnih programa (5% ukupnog proračuna EPFRR-a). Spomenuta pričuva služit će za potporu dodatnim aktivnostima na području ruralnog razvoja u okviru prioriteta čija su mjerila ostvarena.

© Tim Hudson

Ex ante uvjeti

Novi nacrti pravila koja će regulirati provedbu politike ruralnog razvoja jasno ističu da PRR-i najbolje funkcioniraju ukoliko se ispune određeni unaprijed utvrđeni uvjeti, odnosno takozvani „ex ante uvjeti“.

Dobar dio ex ante uvjeta zapravo se već podrazumijeva sam po sebi. Primjerice, države članice i regije trebale bi provjeriti imaju li dovoljno osoblja i odgovarajući informatički sustav za provedbu svojih programa. Također, moraju imati

Upravljačka tijela PRR-a moraju imati odgovarajuće nadležnosti za provedbu svih pravila koja upravljaju operacijama u okviru EPFRR-a.

akreditirane agencije za plaćanja kako bi se osiguralo ostvarivanje apsorpcijskih ciljeva.

Ako se tako važni uvjeti ne ispune u određenom roku, Komisija će dogovoriti korake koje treba poduzeti u odgovarajućoj državi članici ili regiji. Prema potrebi, naknadno mogu uslijediti strože mjere.

Posebna pozornost posebnim slučajevima

Prilagodljivost će i dalje biti ključna značajka svih PRR-a. Time će se osigurati da politika ruralnog razvoja EU zadrži sposobnost zadovoljavanja različitih potreba ruralnih područja širom EU.

Pored uobičajene strukture temeljene na programima, države članice i regije također će dobiti mogućnost pružanja posebnih potpora određenim skupinama, područjima ili ciljevima, ukoliko to žele. U novoj uredbi o EPFRR-u navodi se nužnost davanja posebne pozornosti kategorijama koje su opisane u nastavku.

- **Mladi poljoprivrednici** jamče budućnost poljoprivrede i unose potrebnu novu energiju i ideje u sektor, ali se i suočavaju s različitim poteškoćama, osobito kada je riječ o dostupnosti zemlje i zajmova. Privlačnost gradskog života mlade ljude također može odvratiti od pokretanja karijere u ruralnom sektoru. Samo je 6% europskih poljoprivrednika mlađe od 35 godina, a i ta se brojka smanjuje.
- **Mala poljoprivredna gospodarstva** često mogu dati poseban doprinos raznolikosti palete proizvoda, očuvanju staništa (npr. zbog velikog broja međa) i društvenom žarištu u ruralnim sredinama. Međutim, u nekim područjima EU suočavaju se s ponešto drugačijim izazovima nego što je to slučaj kod velikih gospodarstava.

- **Planinska područja** često nude proizvode jasnog identiteta te važne i privlačne ekosustave. S druge strane, suočavaju se s posebnim izazovima poput klimatskih uvjeta ili udaljenosti od nastanjenih središta.
- **Kratki opskrbeni lanci** mogu donositi gospodarske, okolišne i društvene koristi (osiguravaju veću dodanu vrijednost za poljoprivrednike, smanjuju "ugljični otisak" u prijevozu prehrambenih proizvoda i omogućuju izravan kontakt proizvođača i kupca). Smanjenje razdaljine između poljoprivrednog gospodarstva i stola može biti korisno, no ponekad je potrebno dosta truda za pokretanje novih održivih rješenja naspram već ustaljenih duljih opskrbenih lanaca.
- Konačno, u nekim dijelovima EU postoje poljoprivredni sektori koje treba restrukturirati budući da imaju velik utjecaj na određenom ruralnom području.

Potpore u okviru EPFRR-a mogu se oblikovati tako da odražavaju posebne razvojne potrebe odgovarajućih ciljnih skupina, primjerice planinskih poljoprivrednih gospodarstava.

Mala poljoprivredna gospodarstva bit će jedna od kategorija korisnika kojima su namijenjeni specifični potprogrami i/li više stope financiranja u okviru PRR-a.

Potprogrami i veći intenzitet potpora

Države članice i regije imat će mogućnost sastavljanja potprograma ruralnog razvoja za posebne potrebe opisane u temama nacрта uredbe.

Potprogrami će funkcionirati unutar glavne strukture PRR-a. Svaki potprogram u okviru PRR-a sadržavat će:

- specifičnu analizu snaga, slabosti, prilika i prijetnji (SWOT) s obzirom na određenu temu;
- specifične ciljeve koje je potrebno ostvariti te odgovarajući odabir mjera.

Unutar potprograma, mjere ulaganja namijenjene malim poljoprivrednim gospodarstvima i kratkim opskrbnim lancima imat će veće maksimalne udjele javnih izdataka u odnosu na ukupnu potrošnju alociranu za te mjere (tehničkim rječnikom: dodatnih 10 postotnih bodova na intenzitet potpore).

U okviru mjera kojima se potiču ulaganja u materijalna dobra, mladim poljoprivrednicima i planinskim područjima nudit će se potpore većeg intenziteta.

Ostati u vodstvu

Pristup Leader godinama se potvrđuje kao učinkovit instrument za prijenos odlučivanja na ljude „na terenu“ kako bi *sami* istražili izazove i prilike s kojima se suočavaju, osmislili odgovore i proveli ih u život. Bitne stvari naučene su već u aktualnom razdoblju od 2007.-2013. godine i to će se znanje primijeniti kako bi se suština Leader-a nakon 2013. potpunije profilirala te kako bi se povećalo sudjelovanje.

Određene prilagodbe provest će se kako bi pristup Leader ostao vjeran svojoj tradiciji te kako bi se uklonili određeni problemi u organizaciji, na primjer:

- jasno isticanje da program Leader mora služiti ciljevima politike ruralnog razvoja u duhu inovacija te da ne treba biti sputan pravilima unaprijed određenih mjera;
- ograničenje glasačkih prava javnog sektora i pojedinačnih interesnih skupina na 49% u procesu donošenja odluka o lokalnim razvojnim strategijama (LRS).

Metodologije programa Leader imaju zabilježenu produktivnu povijest, a njima se podržava širok spektar aktivnosti u ruralnom sektoru.

Jačanje kapaciteta

Kako bi ispunio svoju misiju, pristup Leader mora biti maksimalno dostupan svakoj dovoljno predanoj i inovativnoj osobi. No, za učinkovitu primjenu pristupa Leader potrebno je stručno znanje koje potencijalne skupine posjeduju u različitoj mjeri.

Stoga će nakon 2013. veći i jasniji naglasak biti stavljen na izgradnju potrebnih kapaciteta, kako bi se uvećao pozitivni utjecaj Leader-a. EPFRR će podupirati pripremnu fazu tijekom koje će lokalne akcijske grupe (LAG-ovi) moći graditi svoja znanja i vještine potrebne za kasniju provedbu LRS-a.

Posebna mogućnost postojat će za potencijalne LAG-ove koji nisu bili uključeni u program Leader u razdoblju 2007.-2013.: uvest će se novi „početni paket za program Leader“ koji će se moći prilagoditi posebnim potrebama odgovarajućeg područja. Potencijalni LAG-ovi koji će koristiti takav paket, primit će potporu za jačanje kapaciteta i također će biti u mogućnosti stjecati iskustva na malim probnim projektima. Ukoliko bi lokalna partnerstva koristila početni paket kako bi isprobala metode Leader-a te nakon određenog vremena ustanovila da im one ne odgovaraju, neće biti obvezni provesti LRS.

Koordinacija s drugim fondovima

Pristup Leader privukao je interes dionika u okviru EFRR-a i ESF-a. EFPR već podržava svoje posebne oblike metodologije LRS-a. Lokalnim partnerstvima ostavljeno je dosta prostora za pristup navedenim fondovima EU na koordinirani način.

Nakon 2013. selekcijski odbori za LRS će pri odlučivanju o korištenju više od jednog fonda EU imati mogućnost, ukoliko to žele, uspostaviti tzv. „glavni fond“ (primjerice za potrebe upravljanja, pripreme itd.). U tom će se slučaju tekući troškovi strategije, pokretanje i aktivnosti umrežavanja financirati isključivo iz glavnog fonda. Sva ostala sredstva povlačit će se iz odgovarajućeg fonda ovisno o potrebama.

Europska obalna područja već uživaju koristi što ih LAG-ovima omogućuje koordinacija između *Leader*-a i *Ribarstva*.

LAG-ovi u okviru programa *Leader* moći će koristiti potporu iz drugih izvora financiranja u EU, uključujući EFRR.

Jačanje umrežavanja i poticanje inovacija

Umrežavanje

Pokrenuta 2008. godine, Europska mreža za ruralni razvoj (EMRR) i nacionalne ruralne mreže (NRM) država članica dat će vrijedan doprinos provedbi i učinkovitosti ruralne razvojne politike.

Radeći zajedno, pokazale su sposobnost igranja važnih uloga, dodajući i obogaćujući kvalitetu realizacije PRR-a. Pomogle su u postizanju veće dosljednosti programiranja i dovele do redovite razmjene informacija i prakse između dionika PRR-a. Također su bile korisne u jačanju osnovnih kapaciteta koji podržavaju pristup Leader, a njihovo postojanje pomoglo je u provedbi zajedničkih analiza čiji su rezultat korisne perspektive na razini cijele EU i na nacionalnim razinama.

Prikazana su i pozitivna iskustva umrežavanja u radu Europske evaluacijske mreže. Tu je poseban napredak ostvaren u povećanju učinkovitosti evaluacijskih metoda za PRR kroz ZOPE, pa takav način rada zaslužuje veći naglasak u razdoblju 2014.-2020.

Umrežavanje će stoga i dalje igrati ključnu ulogu u razvoju ruralnih područja. Iz umrežavanja kao metode u budućnosti će proizaći veći angažman dionika u upravljanju politikama ruralnog razvoja, razmjena stručnih znanja i naravno, širenje inovacija.

Umrežavanjem, razmjenom informacija i akcijama za jačanje kapaciteta, EMRR i nacionalne ruralne mreže pomažu povezivanju ruralne Europe.

Inovacije

Različite inovacije mogu biti pokretač napretka. Ciljevima strategije *Europa 2020*, naglašava se kako je u svim dijelovima Europe (ruralnim i urbanim) važno ravnomjerno

korištenje tog inovacijskog potencijala. Novi proizvodi, usluge, tehnologije, procesi i organizacijski oblici, između ostalog mogu povećati dobit poljoprivrednih gospodarstava i ostalih ruralnih poslovnih subjekata, osigurati bolju brigu o okolišu i ojačati društveno tkanje ruralnih područja.

U razdoblju 2007.-2013. za potrebe inovacija mogu se koristiti različite mjere ruralnog razvoja. Okvir za takvo djelovanje dodatno će se proširiti nakon 2013., a mjere za transfer znanja, savjeto-

datvne usluge, ulaganje u materijalna dobra ili suradnju bit će posebno važne (kao što će to biti i pristup Leader).

Osim navedenih mogućnosti u okviru pojedinih mjera i Leader-a, politika ruralnog razvoja bit će instrument poticanja novih oblika kreativnog promišljanja.

Poboljšanje kvalitete hrane u EU tipičan je primjer koristi koje proizlaze iz inovativnog pristupa ruralnom razvoju.

Europsko inovacijsko partnerstvo

Trenutno je u fazi stvaranja "Europsko inovacijsko partnerstvo (EIP) za produktivnost i održivost u poljoprivredi", s ciljem povezivanja aktualnih politika i poticanja suradnje među partnerima kako bi se iskoristio potencijal inovativnih rješenja. Da bi se to ostvarilo, EIP će morati povezati vrhunska istraživanja, tehnologije i praksu te ojačati svijest o potrebi ulaganja u inovacije. Na taj način EIP će pomoći učinkovitom i produktivnom korištenju resursa i stvaranju poljoprivrednog sektora s niskom razinom štetnih emisija, koji djeluje u skladu s prirodnim resursima o kojima ovisi.

Unutar takvog EIP-a, operativne skupine (sastavljene od poljoprivrednika, istraživača, savjetnika, poslovnih subjekata i nevladinih udruga aktivnih u poljoprivrednom sektoru) koristit će mjere za financiranje ruralnog razvoja kako bi se organizirale i vodile inovativne projekte čiji će se rezultati objavljivati.

Koristeći se iskustvima EMRR-a, mreža EIP uspostaviti će se tako, da djeluje kao posrednik koji jača komunikaciju između znanosti i prakse te potiče suradnju. Podržavat će rad operativnih skupina putem seminara, baze podataka i informativnih točaka; poticati će razgovore između zainteresiranih strana nudeći informacije i izvješća o odgovarajućim istraživanjima, promičući dobru praksu u području inovativnih projekata te organizirajući skupove i radionice.

Poticaji za inovacije

Potičući inovativno razmišljanje, ruralna politika ponudit će i ograničen broj godišnjih novčanih nagrada za projekte koji služe kao dobri primjeri inovativne lokalne suradnje koja uključuje partnere iz najmanje dvije države članice. Ovakve nagrade bi mogle biti najzanimljivije osobama ili poslovnim subjektima koji sredstva ne povlače iz PRR-a, što ne znači da istovremeno ne mogu sudjelovati i u tom programu.

Kada je riječ o inovacijama, potrebno je spomenuti i kreativnu uporabu financijskih instrumenata kao što su jamstveni fondovi, kreditni fondovi i fondovi rizičnog kapitala. Oni su dopuna tradicionalnim izravnim potporama, dodatni oblik pribavljanja kapitala koji je poljoprivrednim gospodarstvima i drugim ruralnim poslovnim subjektima, poglavito malim poduzećima, potreban za uspješno djelovanje.

U svih 27 država članica mali poslovni subjekti na selu i dalje će imati prvenstvo kada je riječ o potporama u okviru EPFRR-a.

Sastavit će se jasnija pravila koja će olakšati usmjeravanje i jasno ukazivati na koji način politika ruralnog razvoja nakon 2013. može poduprijeti korištenje navedenih instrumenata. Nova pravila bit će oblikovana na način kojim će se otkloniti mnoge dugotrajne smetnje njihovoj popularnosti.

Prilog: Zakonski prijedlozi koji se odnose na EPFRR za razdoblje 2014.-2020.

Tri različita zakonska prijedloga Europske komisije odnose se na EPFRR. Njihove najvažnije sastavnice nalaze se u tablici, a u nastavku slijede dodatne informacije o novim uredbama:

Uredba o potpori ruralnom razvoju

- Definicije
- Ciljevi i prioriteti
- Sadržaj programa
- Procedure
- Mjere
- Tehnička pomoć i umrežavanje
- Nagrada za inovativnu lokalnu suradnju u ruralnim područjima
- Europsko inovacijsko partnerstvo za produktivnost i održivost u poljoprivredi
- Financijske odredbe
- Upravljanje, nadzor i promidžba
- Praćenje i evaluacija
- Iznos i stope potpora (Prilog I)
- Biofizički kriteriji za određivanje područja suočenih s prirodnim ograničenjima (Prilog II.)
- Indikativni popis mjera i operacija od posebne važnosti za tematske potprograme (Prilog III.)
- Ex ante uvjeti (Prilog IV.)
- Indikativni popis mjera relevantnih za jedan ili više prioriteta EU u području ruralnog razvoja (Prilog V.)

22

Uredba o fondovima ZSO

- Definicije
- Načela potpore Unije za fondove ZSO
- Strateški pristup
- Programiranje (opće odredbe, lokalni razvoj kojim upravlja zajednica i financijski instrumenti)
- Praćenje i evaluacija
- Tehnička pomoć
- Financijska potpora (potpora iz fondova ZSO, prihvatljivi izdaci i trajnost)
- Upravljanje i nadzor
- Financijsko upravljanje, obračun i financijske korekcije, prestanak korištenja potpore

ZPP – horizontalna uredba

- Opće odredbe o poljoprivrednim fondovima (uključujući agencije za plaćanja i druga tijela)
- Savjetodavni sustav za poljoprivredna gospodarstva
- Financijsko upravljanje fondovima
- Sustavi nadzora i kazni
- Međusobna sukladnost
- Zajedničke odredbe (uključujući komunikaciju, izvještavanje i evaluaciju)

Jednake mogućnosti i dalje će biti značajka politike ruralnog razvoja EU.

Prijedlog Uredbe Europskoga parlamenta i Vijeća o potpori ruralnom razvoju kroz Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

Radi se o temeljnom aktu koji definira specifična pravila za EPFRR u području programiranja ruralnog razvoja.

Podrobne informacije potražiti na stranicama:

http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/com627/627_en.pdf

Prijedlog Uredbe Europskoga parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo, obuhvaćenih Zajedničkim strateškim okvirom i o općim odredbama o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu te o ukidanju Uredbe (EK) br. 1083/2006.

Uredba o fondovima ZSO sadrži zajedničku skupinu osnovnih pravila koja se odnose na sve strukturne instrumente, uključujući EPFRR. Te odredbe tiču se općih načela potpore kao što su partnerstvo, višerazinsko upravljanje, jednakost spolova, održivost i sukladnost s mjerodavnim nacionalnim zakonima i zakonima EU. Prijedlog također obuhvaća zajedničke elemente strateškog planiranja i programiranja, uključujući popis zajedničkih tematskih ciljeva

izvedenih iz strategije *Europa 2020.*, odredbe o Zajedničkom strateškom okviru (ZSO) na razini Unije te o Partnerskim ugovorima koji se zaključuju sa svakom državom članicom pojedinačno.

Također sadrži odredbe o uvjetima i provjeri uspješnosti, ali i o postupcima praćenja, izvještavanja i evaluacije. Zajedničke odredbe koje se tiču korištenja fondova ZSO također reguliraju pravila o uvjetima za dobivanje sredstava (tzv. „pravila prihvatljivosti“), a postoje i posebne odredbe za financijske instrumente i lokalni razvoj kojim upravlja zajednica. Neki elementi upravljanja i kontrole također vrijede za sve fondove ZSO.

Podrobnije informacije nalaze se na sljedećim stranicama:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation/general/general_proposal_en.pdf

Prijedlog Uredbe Europskoga parlamenta i Vijeća o financiranju, upravljanju i praćenju zajedničke poljoprivredne politike

Takozvana Horizontalna uredba o ZPP-u utvrđuje pravila financijskog upravljanja za dva fonda u okviru ZPP-a: Europski fond za garancije u poljoprivredi (EFGP), koji financira tržišne mjere i izravna plaćanja, te EPFRR, koji financira potporu

ruralnom razvoju. Osim odredaba o financiranju, horizontalna uredba objedinjuje pravila o međusobnoj sukladnosti, savjetodavnim sustavima za poljoprivredna gospodarstva te praćenju i evaluaciji ZPP-a.

Podrobnije informacije nalaze se na sljedećim stranicama:

http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/com628/628_en.pdf

Hrvatska mreža za ruralni razvoj – HMRR udruga je i mreža udruga koje se zalažu za održiv razvoj ruralnih područja u Hrvatskoj.

Početakom 2006. godine osnovalo ju je sedam organizacija civilnog društva kako bi zajedničkim djelovanjem, umrežavanjem i partnerstvom pridonosile poboljšavanju uvjeta za cjelovit razvoj i kvalitetan život u ruralnim područjima. Mreža danas ima 15 članova.

Načela djelovanja HMRR-a zasnivaju se na dobroj europskoj praksi i pristupu LEADER.

HMRR je član europskih mreža PREPARE-Partnerstvo za ruralni razvoj i ELARD-Europska udruga LEADER za ruralni razvoj.

Pratite nas na internetu: www.hmrr.hr

Ruralni razvoj EU nakon 2013. Vodič kroz prijedloge Europske komisije

Prijevod na hrvatski jezik:

© Hrvatska mreža za ruralni razvoj – HMRR, 2012.
Ulica Ljudevita Posavskog 2/IV., HR-10000 Zagreb
www.hmrr.hr

Hrvatska mreža za ruralni razvoj – HMRR u cijelosti je odgovorna za prijevod publikacije
„Ruralni razvoj EU nakon 2013. - Vodič kroz prijedloge Europske komisije“

Prijevod s engleskoga: Mario Dumančić

Lektura: Iva Šeler

Urednica: Višnja Jelić Mück

Grafičko oblikovanje: Ksenija Vidović Vorberger

ZAGREB, 2012.

ISBN 978-953-56005-1-0

Prijevod i lektura ove publikacije financirani su u okviru projekta

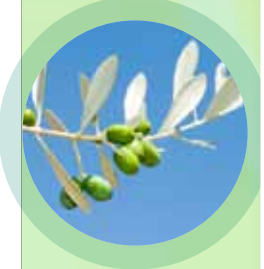
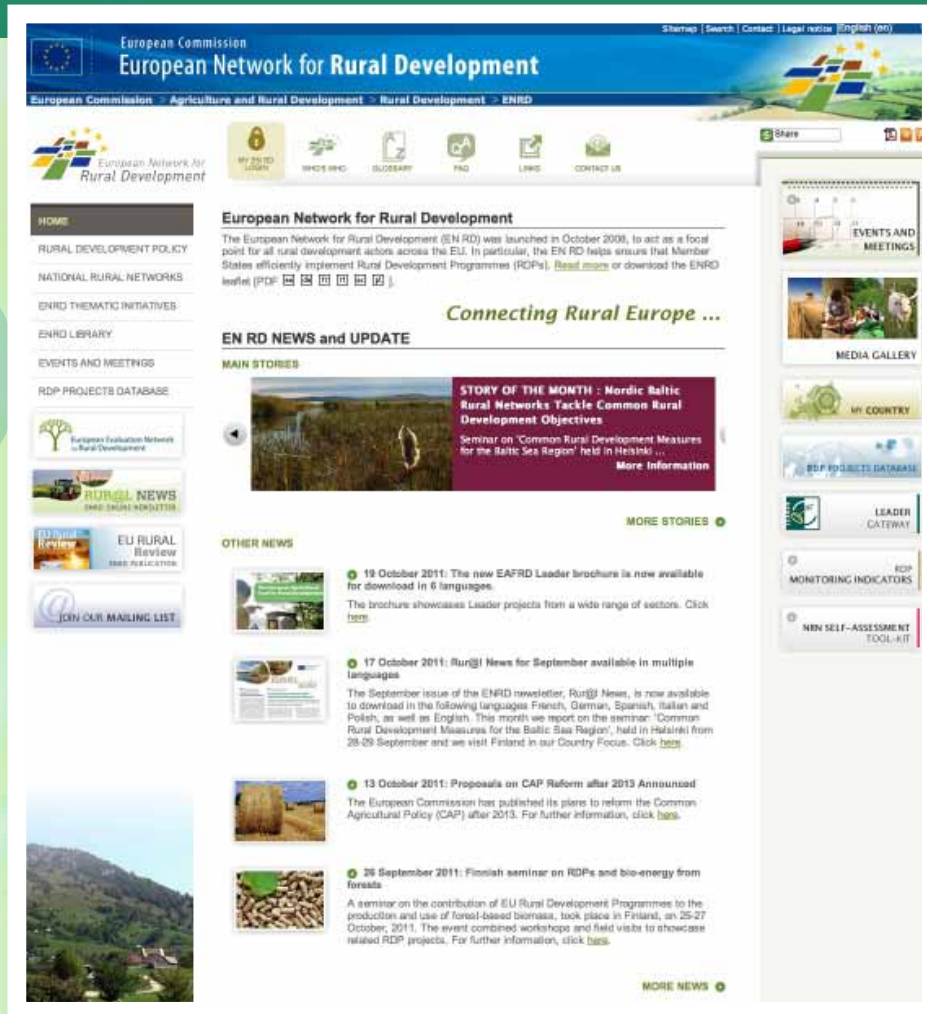
ZAJEDNO ZA ODRŽIVI RAZVOJ U HRVATSKOJ

Projekt sufinancira EU - IPA 2008

Europska mreža za ruralni razvoj na internetu:
<http://enrd.ec.europa.eu/>

European Commission
European Network for Rural Development

European Commission > Agriculture and Rural Development > Rural Development > ENRD

HOME
 RURAL DEVELOPMENT POLICY
 NATIONAL RURAL NETWORKS
 ENRD THEMATIC INITIATIVES
 ENRD LIBRARY
 EVENTS AND MEETINGS
 RDP PROJECTS DATABASE

European Network for Rural Development
 The European Network for Rural Development (ENRD) was launched in October 2008, to act as a focal point for all rural development actions across the EU. In particular, the ENRD helps ensure that Member States efficiently implement Rural Development Programmes (RDPs). [Read more](#) or download the ENRD leaflet (PDF).

EN RD NEWS and UPDATE
Connecting Rural Europe ...

MAIN STORIES

STORY OF THE MONTH : Nordic Baltic Rural Networks Tackle Common Rural Development Objectives
 Seminar on 'Common Rural Development Measures for the Baltic Sea Region' held in Helsinki ... [More Information](#)

OTHER NEWS

- 19 October 2011: The new EAFRD Leader brochure is now available for download in 6 languages. The brochure showcases Leader projects from a wide range of sectors. [Click here](#).
- 17 October 2011: Rur@I News for September available in multiple languages. The September issue of the ENRD newsletter, Rur@I News, is now available to download in the following languages: French, German, Spanish, Italian and Polish, as well as English. This month's report on the seminar 'Common Rural Development Measures for the Baltic Sea Region', held in Helsinki from 28-29 September and we visit Finland in our Country Focus. [Click here](#).
- 13 October 2011: **Proposals on CAP Reform after 2013 Announced**. The European Commission has published its plans to reform the Common Agricultural Policy (CAP) after 2013. For further information, [click here](#).
- 26 September 2011: Finnish seminar on RDPs and bio-energy from forests. A seminar on the contribution of EU Rural Development Programmes to the production and use of forest-based biomass, took place in Finland, on 25-27 October, 2011. The event combined workshops and field visits to showcase related RDP projects. For further information, [click here](#).

RIGHTS AND MEETINGS
MEDIA GALLERY
MY COUNTRY
RDP PROJECTS DATABASE
LEADER GATEWAY
RDP MONITORING INDICATORS
NEW SELF-ASSESSMENT TOOL-KIT

